

EXECUTIFS — EXECUTIEVEN

VLAAMSE GEMEENSCHAP — COMMUNAUTE FLAMANDE

MINISTERIE VAN DE VLAAMSE GEMEENSCHAP

[S — 35851]

23 JUNI 1993. — Omzendbrief BA-G-93/05 betreffende het decreet van 28 april 1993 houdende regeling voor het Vlaamse Gewest, van het administratief toezicht op de gemeenten

Aan de heren Provinciegouverneurs,
Aan de heer Vice-Gouverneur van de provincie Brabant,
Ter kennisgeving aan :
De leden van de Bestendige Deputaties
De Colleges van Burgemeester en Schepenen.

Mijnheer de Gouverneur,
Mijnheer de Vice-gouverneur,

I. Krachtlijnen en algemene procedureregelen

Op 1 oktober 1993 treedt het decreet van 28 april 1993 in werking, waarbij het administratief toezicht op de gemeenten van het Vlaamse Gewest wordt geregeld. Dit decreet vervangt volledig het decreet van 7 juni 1989.

Wel dient opgemerkt dat het toezicht op de tucht- en ordemaatregelen ten opzichte van het gemeentepersoneel geregeld wordt bij een afzonderlijk decreet van 24 juli 1991, verschenen in het *Belgisch Staatsblad* van 29 augustus 1991. Dit decreet blijft onverkort van toepassing.

Het decreet van 28 april 1993 geldt voor de gemeenten, gelegen in de provincies Antwerpen, Limburg, Oost- en West-Vlaanderen, en voor de gemeenten van de administratieve arrondissementen Halle-Vilvoorde en Leuven.

Het decreet is evenwel niet van toepassing, wat de organisatie van het toezicht betreft, voor de randgemeenten (Drogenbos, Kraainem, Linkebeek, Sint-Genesius-Rode, Wemmel en Wezembeek-Oppem) en de gemeente Voeren. Voor deze gemeenten wordt de organisatie van het toezicht geregeld in de nieuwe gemeentewet, maar de uitoefening van dat toezicht is de bevoegdheid van het Vlaamse Gewest.

Het decreet van 28 april 1993 strekt ertoe de rol van de gemeenten te erkennen als partners in een gezamenlijk overheidsbeleid door een bewuste stap te zetten naar een verregaande vereenvoudiging en harmonisering van het toezicht, gekoppeld aan een daadwerkelijke responsabilisering van de besturen.

Samengevat beoogt het decreet de volgende doelstellingen :

- het waarborgen van de wettelijkheid van de bestuurshandelingen;
- het behoud van het wettelijk verplicht gesteld evenwicht van de financiën;
- de uitbouw van functioneel en financieel verantwoorde personeelsformaties;
- het voldoen aan de vereisten van een behoorlijk en goed bestuur;
- het stroken met het algemeen beleid of met de belangen van de hogere overheid.

De decreetgever gebruikt hiertoe de volgende middelen :

1. Het invoeren van dezelfde procedures voor alle gemeenten van het Vlaamse Gewest

Het vroegere onderscheid tussen de gemeenten op grond van het inwonersaantal of van de klassen waarbij zij zijn ingedeeld, valt weg.

2. Het invoeren van beperkte en eenvormige termijnen

Het optreden van de toezichthoudende overheid wordt in alle gevallen zonder onderscheid gekoppeld aan beperkte en eenvormige termijnen.

Het verstrijken van de termijn waarbinnen de hogere overheid haar besluit inzake een aan goedkeuring onderworpen aangelegenheid dient te treffen en naar de gemeenteoverheid moet versturen, heeft de uitvoerbaarheid van het getroffen besluit tot gevolg.

Deze regel geldt zowel voor de uitoefening van het toezicht in eerste aanleg als voor de behandeling in beroep. De termijnen zijn in geen enkel geval verlengbaar.

Ook bij de uitoefening van het algemeen toezicht heeft een eventuele schorsing of vernietiging van een besluit van de gemeentelijke overheid, ongeacht de onmiddellijke uitvoerbaarheid van de aan die vorm van toezicht onderworpen besluiten, slechts rechtskracht als het schorsings- of vernietigingsbesluit binnen de termijn is genomen én verstuurd.

De datum van de poststempel is ter zake bepalend.

3. Het beperken van het aantal aan het bijzonder toezicht onderworpen gevallen

Alleen de besluiten die van doorslaggevend belang zijn voor het gemeentelijk bestuur, inzonderheid dan op het financiële vlak, zijn nog onderworpen aan een goedkeuringstoezicht. Het betreft concreet besluiten inzake :

- de begrotingen, rekeningen en schuldherschikkingen;
- de personeelsformaties;
- de oprichting van gemeentebedrijven van industriële of commerciële aard.

Het (goedkeurings)toezicht op dergelijke besluiten moet worden uitgeoefend binnen een termijn van vijftig dagen. Zoals reeds vermeld, is deze termijn niet voor verlenging vatbaar.

Er bestaan drie afwijkingen op de termijn van vijftig dagen. De goedkeuring, in eerste aanleg, van de begrotingen en de oprichting van de gemeentebedrijven gebeurt binnen een termijn van honderd dagen, de goedkeuring van de rekeningen binnen een termijn van driehonderd dagen.

4. Het versoepelen van de administratieve procedure inzake het algemeen administratief toezicht

4.1. Doorsturen van de besluiten

Een belangrijke vernieuwing heeft betrekking op de toezending van dossiers naar de hogere overheid. In de toekomst is de verplichte doorzending beperkt tot een aantal besluiten met belangrijke juridische en financiële gevolgen.

Zo moeten alleen nog opgestuurd worden :

- de besluiten van de gemeenteraad betreffende de wervings- en bevorderingsvoorwaarden, de weddeschalen, de bezoldigingsregeling en de vergoedingen en toelagen van het statutaire gemeentepersoneel;

- de besluiten van de gemeenteraad betreffende de belastingen en de retributies;

- de besluiten van de gemeenteraad, inclusief de besluiten van het college van burgemeester en schepenen getroffen ingevolge bevoegdheidsdelegatie door de gemeenteraad, waarbij de gunningswijze en de voorwaarden van opdrachten tot aanneming van werken, leveringen en diensten worden bepaald, wanneer de totale waarde van de opdracht hoger is dan 10 000 000 frank, exclusief B.T.W., alsmede de gunningsbesluiten van het college van burgemeester en schepenen, genomen in de uitvoering van voormelde besluiten;

- de besluiten van de gemeenteraad betreffende de verwerving en vervreemding van onroerende goederen, waarvan de waarde hoger is dan 10 000 000 frank. In dit verband vestig ik er de aandacht op dat leasingovereenkomsten uitgestelde verwervingen zijn en bijgevolg eveneens onderworpen zijn aan de meldingsplicht als de waarde van het contract hoger is dan 10 miljoen frank.

- de besluiten van de gemeenteraad en van het college van burgemeester en schepenen betreffende de uitgaven die door dwingende en onvoorziene omstandigheden worden vereist (toepassing artikel 249, § 1 van de Nieuwe Gemeentewet).

Ten gevolge van deze beperking van de doorzendingsplicht wordt de papierstroom naar het provinciale niveau veel kleiner. Aan de besluiten die niet naar de hogere overheid moeten worden doorgestuurd, zijn in beginsel geen verdere formaliteiten verbonden, wat het administratief toezicht betreft. Dat betekent dat de toezichthoudende overheid alleen nog systematisch uitspraak zal doen over, of op formele wijze kennis zal nemen van besluiten die haar uit hoofde van de bepalingen van het decreet moeten worden toegestuurd of die zij bij toepassing ervan opvraagt.

4.2. Overzichtslijst van de raadsbesluiten

Van alle besluiten van de gemeenteraad met inbegrip van de besluiten die niet langer doorgestuurd hoeven te worden, dient een overzichtslijst te worden opgemaakt die naar de provinciegouverneur wordt gestuurd. De lijst bevat een opgave van de besluiten met een beknopte omschrijving van de daarin geregelde aangelegenheden.

Het begrip "beknopte omschrijving van de daarin geregelde aangelegenheden" betekent dat inzake de aangelegenheden die de gemeenteraad heeft aangenomen ten minste het onderwerp wordt vermeld, zoals het rechtmatig op de agenda was omschreven. Wel is het duidelijk dat die agendering ten minste zodanig moet zijn dat het klaarblijkelijk is welke concrete aangelegenheid is geregeld.

Bij besluiten die betrekking hebben op personen (bijvoorbeeld inzake tucht) is het niet aangewezen de naam van de betrokkenen op de lijst te vermelden teneinde de privacy van het individu niet te schaden. Het volstaat in die gevallen in het algemeen te vermelden dat bijvoorbeeld de gemeenteraad een tuchtmaatregel heeft getroffen.

De overzichtslijst moet worden opgestuurd binnen een termijn van twintig dagen. Deze termijn vangt aan de dag nadat het besluit getroffen is.

4.3. Openbaarheidsverplichting

Bij het opsturen naar de provinciegouverneur van de lijst met de beknopte omschrijving van de in de besluiten geregelde aangelegenheden, dient het college van burgemeester en schepenen te bevestigen dat aan de in het decreet bepaalde openbaarheidsverplichting zal worden voldaan via een aanplakbrief ten aanzien van de inwoners.

Belangrijk hierbij is dat de lijst door middel van een aanplakbrief moet worden bekendgemaakt op dezelfde dag als hij naar het provinciebestuur wordt gestuurd. Deze aanplakbrief blijft minstens tien dagen aangeplakt. De aanplakbrief vermeldt de agenda van de gemeenteraadszitting en hoelang en waar de lijst gedurende minstens tien dagen ter inzage ligt van het publiek. Deze laatste zinsnede betekent dat de aanplakbrief niet noodzakelijk de integrale lijst, met de volledige beknopte omschrijving van de door de raad geregelde aangelegenheden, moet bevatten, zoals die aan het provinciebestuur werd toegestuurd.

Desgevallend volstaat het, naast de vermelding van de agenda van de gemeenteraadszitting, aan het publiek bekend te maken dat de geïnteresseerden op welbepaalde dagen en uren de lijst kunnen gaan inzien op een plaats die op de aanplakbrief duidelijk vermeld staat.

Uiteraard doet deze bepaling in geen enkele mate afbreuk aan artikel 102 van de Nieuwe Gemeentewet waarin het inzagerecht van de gemeenteraadsbesluiten is geregeld.

In ieder geval is het de uitdrukkelijke wens van de decreetgever om de inwoners via de openbaarheidsverplichting door de aanplakbrief zo goed mogelijk over de gemeentelijke besluitvorming te informeren. Daarom moet de brief worden uitgehangen aan het gemeentehuis. Deze regeling geldt onverminderd de andere vormen van bekendmaking van reglementen en verordeningen zoals bepaald in de artikelen 112 en volgende van de Nieuwe Gemeentewet.

Hij moet de hierboven reeds vermelde agendapunten bevatten met de vermelding dat ze in de raad zijn aangenomen.

Wanneer bij de provinciegouverneur en/of de Vlaamse regering een bezwaarschrift wordt ingediend met betrekking tot een door de gemeenteoverheid geregelde aangelegenheid, zal de toezichthoudende overheid deze klacht tijdig onderzoeken. Zij zal daarbij systematisch de gemeenteoverheid informeren betreffende het voorwerp van de klacht.

5. Het instellen van toezichtsniveaus in eerste aanleg en in beroep

In de regel wordt het administratief toezicht in eerste aanleg uitgeoefend door het provinciaal gouvernement en in graad van beroep door de Vlaamse regering. Deze procedure geldt zowel voor het algemeen als voor het bijzonder administratief toezicht. Van de in het decreet bepaalde termijnen wordt een systematisch overzicht gegeven in de tabel die als bijlage bij deze omzendbrief wordt gevoegd.

Alleen in de gevallen waarin de gemeenteraadsbesluiten een bijzonder belangrijke en in de tijd langdurige invloed hebben op de gemeentelijke financiën wordt het goedkeuringstoezicht rechtstreeks door de Vlaamse regering uitgeoefend. Dat is het geval voor de personeelsformaties, de schuldherschikkingen en de oprichting van de gemeentebedrijven.

Daarnaast blijven de begrotingen van de gemeenten die verplichtingen hebben tegenover het Vlaams Financieringsfonds, eveneens onderworpen aan de rechtstreekse goedkeuring door de Vlaamse regering, na advies van de Bestendige Deputatie.

6. Het duidelijk omschrijven van het begin en het einde van elke termijn

Ten einde betwistingen te vermijden wordt in het decreet van 28 april 1993 duidelijk omschreven vanaf wanneer de termijn begint te lopen, hetzij voor het uitoefenen van het administratief toezicht, hetzij voor het instellen van het beroep (de "dies a quo").

In de regel begint de termijn de dag na het stellen van een bepaalde bij het decreet voorgeschreven handeling (versturen, aanplakken...) of het treffen van een bepaald besluit. Het einde van de termijn (de "dies ad quem") wordt vastgesteld op de dag waarop de besluiten van de toezichthoudende overheid uiterlijk moeten worden verstuurd.

De datum van de poststempel is doorslaggevend voor het bepalen van het einde van de termijn en niet de dag waarop het besluit bij de geadresseerde toekomt. Uiteraard versterkt deze regeling de rechtszekerheid.

In de gevallen waarin de datum van het inkomen van het besluit bij de provinciegouverneur of bij de Vlaamse regering doorslaggevend is voor de berekening van de termijnen, is de datumstempel bepalend die bij de bedoelde administraties op de binnenkomende stukken wordt geslagen. De gemeentebesturen kunnen altijd navraag doen bij de toezichthoudende overheid naar de juiste dag waarop de termijn aanvangt.

II. Specifieke aanpassingen

1. Personeel

1.1. Toezichtsprocedures

De artikelen 5 en 6 van het decreet houden belangrijke wijzigingen in met betrekking tot het toezicht op gemeenteraadsbesluiten inzake personeelsaangelegenheden.

Zo zijn voortaan alleen nog de besluiten inzake de formaties van het statutaire personeel aan de goedkeuring onderworpen. Dit is een belangrijke verlichting van de procedure. De goedkeuringstermijn werd beperkt tot vijftig dagen.

Besluiten betreffende de wervings- en bevorderingsvoorwaarden, de bezoldigingsregeling, de weddeschalen, vergoedingen en toelagen, worden alleen nog aan het algemeen toezicht onderworpen.

Besluiten in deze materies moeten uiteraard overeenstemmen zowel met de wettelijke bepalingen als met de beginselen van behoorlijk bestuur zoals die bijvoorbeeld tot uiting worden gebracht in specifieke onderrichtingen onder meer ter gelegenheid van het sluiten van sectorale overeenkomsten voor het personeel.

Ik vestig ook de aandacht van de besturen op het laatste lid van artikel 29 van het decreet waarin is bepaald dat een afschrift van de besluiten inzake de wervings- en bevorderingsvoorwaarden, de weddeschalen, de bezoldigingsregeling en de vergoedingen en toelagen van het statutaire gemeentepersoneel zowel naar de provinciegouverneur als naar de Vlaamse regering moet worden gestuurd.

Deze toezending is nodig omdat deze besluiten zeer nauw verbonden zijn met de personeelsformatie en om de diensten van de administratie Binnenlandse Aangelegenheden van het departement Economie, Werkgelegenheid en Binnenlandse Aangelegenheden in de gelegenheid te stellen, telkens als zij dit noodzakelijk achten, overleg te plegen met de diensten van de provinciale gouvernementen ten einde een uniforme behandeling van deze besluiten te bewerkstelligen.

Ik wijs er verder nog op dat — in tegenstelling tot de vroegere regeling de procedure inzake het administratief toezicht op de personeelsaangelegenheden uniform is voor alle gemeenten. Het onderscheid op basis van het inwonersaantal werd opgeheven.

1.2. Verantwoordingsstukken

Gelet op de sterke inkorting van de termijn voor de goedkeuring van de personeelsformatie, die bovendien niet verlengbaar is, is het volstrekt noodzakelijk dat de dossiers volledig zijn wanneer ze bij de Vlaamse regering toekomen. Dat betekent dat ook de nodige verantwoordingsstukken ter staving van de personeelsformatie aan het dossier worden toegevoegd.

Binnen een vernieuwd personeelsbeleid werken de lokale besturen ter zake een globaal personeelsbehoefteplan uit waarin, rekening houdend met het te vervullen takenpakket, de noden aan personeel worden vastgesteld op basis van functiebeschrijvingen.

Het personeelsbehoefteplan geeft het aantal betrekkingen/personeelsleden weer dat de lokale besturen noodzakelijk achten voor het geheel van de dienstverlening.

Het personeelsbehoefteplan en de formatie worden onder meer gemotiveerd via een organogram (schematische voorstelling van de organisatie), functiebeschrijvingen en informatie over de effectieve bezetting. Bepalend voor een eventuele goedkeuring is de financiële haalbaarheid van de opvulling van de formatie aan de hand van gegevens uit de begroting, de financiële meerjarenplanning en de rekeningen.

Zeker wanneer er belangrijke aanpassingen in de formatie worden doorgevoerd, is het aangewezen dat de gemeentebesturen vooraf de Administratie Binnenlandse Aangelegenheden raadplegen.

In deze context bestaat er geen enkel bezwaar tegen dat de gewestambtenaren van de buitendiensten van de Administratie Binnenlandse Aangelegenheden, die in de provinciale gouvernementen werken, samen met de centrale Administratie Binnenlandse Aangelegenheden de gemeenten ondersteunen bij het voorbereiden en opmaken van een personeelsformatie.

Alleen de formaties voor het statutaire personeel zijn aan het goedkeuringstoezicht onderworpen. Gemeenteraadsbesluiten over tijdelijke formaties met contractueel personeel zijn aan het algemeen toezicht onderworpen.

Ik vestig er nogmaals de aandacht op dat de tewerkstelling in gemeentelijke diensten in principe statutair is, en dat contractuele aanwervingen tot enkele gevallen beperkt dienen te blijven, met name :

- voor werk van een bepaalde duur (vooraf te bepalen);
- voor contracten voor één bepaald werk;
- voor vervanging van andere personeelsleden.

Deze regeling geldt niet voor gesubsidieerde contractuelen waarvoor een aanwervingscontingent is bepaald.

2. Financiën

2.1. Begrotingen

Zoals bepaald in artikel 8 van het decreet zijn de besluiten van de gemeenteraden over de begroting onderworpen aan de goedkeuring van de bestendige deputatie van de provincieraad.

Het provinciaal college beschikt daartoe over een niet-verlengbare termijn van honderd dagen. Voor begrotingswijzigingen werd die termijn tot vijftig dagen teruggebracht.

Ik vestig er de aandacht op dat voor de eventuele besluiten tot vaststelling van voorlopige twaalfden geen specifieke toezichtsregeling meer is vastgesteld.

Zulke regel is opgenomen in het besluit van de regent van 10 februari 1945 houdende het algemeen reglement op de gemeentelijke comptabiliteit. Uiterlijk op 1 januari 1995 wordt dit besluit voor alle gemeenten vervangen door het KB van 2 augustus 1990 waarin de nieuwe gemeenteboekhouding is geregeld.

Vanaf de toepassing van dit laatste K.B. zijn bijgevolg aan de eventuele gemeenteraadsbesluiten inzake voorlopige twaalfden geen verdere formaliteiten meer verbonden wat het administratief toezicht betreft.

Krachtens het tweede lid van artikel 8 is de bestendige deputatie — zoals in het verleden — bevoegd om, als haar een begroting wordt voorgelegd die, in strijd met artikel 252 van de Nieuwe Gemeentewet, een tekort vertoont, alle vereiste maatregelen te nemen die nodig zijn om het evenwicht te herstellen. Ik wijs erop dat de bestendige deputatie tot zulke maatregelen slechts kan overgaan nadat het college van burgemeester en schepenen werd gehoord.

Dat betekent dat, wanneer ambtshalve maatregelen worden genomen om het evenwicht van de begroting te herstellen, uit het dossier in elk geval moet blijken dat het college werd gehoord.

Het besluit van de bestendige deputatie waarbij de nodige maatregelen tot het herstellen van het begrotingsevenwicht worden getroffen, moet bijgevolg niet alleen de omstandige motivatie ten gronde vermelden, maar ook dat het college van burgemeester en schepenen werd gehoord. De term "horen" sluit als dusdanig geen schriftelijke bevraging uit.

De gemeentelijke overheid moet niet gehoord worden in de overige gevallen waarin de bestendige deputatie haar goedkeuring aan de begroting verleent, maar conform artikel 8 van het decreet wijzigingen aanbrengt in sommige artikelen. Uiteraard is het nochans aan te bevelen dat, behalve als het gaat om louter materiële rechtzettingen, de zienswijze van het gemeentebestuur wordt ingewonnen alvorens tot aanpassingen over te gaan die op het vlak van het beleid belangrijk kunnen zijn. Zulks zal er toe bijdragen de begeleidende rol van de toezichhoudende overheid te versterken.

Vanzelfsprekend moet de bestendige deputatie de aangebrachte verbeteringen steeds motiveren.

Daarnaast wijs ik er op dat, als de begroting deficitair wordt ten gevolge van een aanpassing door de bestendige deputatie en het provinciaal college dientengevolge ambtshalve maatregelen neemt om het begrotingsevenwicht te herstellen, het college van burgemeester en schepenen in elk geval gehoord moet worden.

Ik vestig ook in het bijzonder de aandacht op het laatste lid van artikel 8, §2 van het decreet waarin is bepaald dat het college van burgemeester en schepenen alle besluiten van de toezichhoudende overheid inzake de gemeentebegroting zonder uitstel aan de gemeenteraad ter mededeling moet voorleggen.

Het is slechts logisch dat de raadsleden in kennis worden gesteld van de definitief goedgekeurde begroting (en rekening).

2.2. Beroep inzake de begroting

Artikel 9 van het decreet regelt de procedure tot het instellen door de provinciegouverneur van een beroep inzake de begroting. Dit beroep moet, op verzoek van de Executieve, bij de Vlaamse regering worden ingesteld binnen tien dagen na de expliciete of de stilzwijgende goedkeuring van de begroting door de bestendige deputatie.

De formulering "op verzoek van de Executieve" omvat niet alleen de specifieke opdracht door de Executieve om in een concreet geval beroep aan te tekenen. Zoals blijkt uit de parlementaire bespreking slaat die formulering eveneens op de algemene richtlijnen die jaarlijks worden gegeven voor het opmaken van de gemeentebegrotingen en waarin de concrete omstandigheden worden vermeld waarin de gouverneur gehouden is in beroep te komen bij de Executieve.

Daarnaast is het duidelijk dat de gouverneur, ingeval van goedkeuring ondanks ernstige tekortkomingen, uit eigen initiatief overleg zal plegen met de Executieve met betrekking tot het eventueel instellen van een beroep.

Het decreet regelt in artikel 10 eveneens de mogelijkheid van de gemeenteraad om bij de Executieve beroep in te stellen tegen het besluit van de bestendige deputatie tot aanpassing of niet-goedkeuring van de gemeentebegroting.

Ik herhaal dat, ook nadat een beroep werd ingesteld, de gemeenteraad geïnformeerd moet worden over het besluit dat door de toezichhoudende overheid definitief genomen is inzake de begroting (en de rekening).

2.3. Rekeningen

De goedkeuring van de gemeenterekningen behoort thans tot de bevoegdheid van de provinciegouverneur. Daarvoor is een termijn bepaald van driehonderd dagen.

Een belangrijke nieuwe bepaling is dat niet alleen de gemeenteraad, maar ook de gemeenteontvanger, gelet op zijn persoonlijke aansprakelijkheid die ter zake in het geding kan komen, bij de Vlaamse regering beroep kan aantekenen tegen de besluiten van de provinciegouverneur omtrent de gemeenterekningen (artikelen 17 en 18).

Ik vestig er de aandacht op dat de insteller van het beroep krachtens artikel 17 van het decreet verplicht is een afschrift van zijn beroep te sturen naar de provinciegouverneur en, naargelang van het geval, naar de ontvanger of de gemeenteoverheid.

2.4. Schuldverschikkingen en leasing

Wat de financiën betreft, vestig ik tot slot de aandacht op eventuele besluiten van de gemeenteraad tot verschikking van de lasten van opgenomen leningen. Door zulke verrichtingen worden de lasten van het in het verleden gevoerde beleid inderdaad naar de toekomst verschoven.

Zulke schuldherschikkingen kunnen enkel verantwoord worden onder de uitdrukkelijke voorwaarde dat tegelijkertijd alle nodige maatregelen worden genomen om de toekomstige ontwikkeling van de financiën veilig te stellen. Gelet op het grote belang, worden deze raadsbesluiten onderworpen aan de goedkeuring van de Vlaamse regering.

Ten slotte herhaal ik de verplichting om de toezichhoudende overheid kennis te geven van leasingovereenkomsten met een totale waarde van meer dan 10 miljoen frank.

3. Gemeentebedrijven

3.1. Oprichting

De organisatie van het toezicht op de gemeentebedrijven werd grondig gewijzigd. Over de organisatie van gemeentelijke inrichtingen en diensten van industriële of commerciële aard als gemeentebedrijven, heeft de Vlaamse regering voortaan een bevoegdheid van toezicht. Dat verschilt van de vroegere regeling.

Het gaat niet langer om een inwilliging door de overheid, via een autonome beslissing, van een verzoek geformuleerd door de gemeenteraad. Deze laatste beslist nu zelf over de oprichting van een gemeentebedrijf en deze beslissing wordt aan het goedkeuringstoezicht van de Vlaamse regering onderworpen.

Nadat het gemeentebedrijf is opgericht, wordt de controle op de werking ervan toevertrouwd aan het provinciaal gouvernement.

In het artikel 23 wordt de nieuwe procedure in verband met de oprichting van de gemeentebedrijven gepreciseerd. De gemeenteraad neemt daartoe een gemotiveerd besluit dat binnen een termijn van twintig dagen wordt toegezonden aan de Vlaamse regering en aan de bestendige deputatie van de provincie.

De laatstgenoemde verzending is nodig omdat de bestendige deputatie advies moet uitbrengen over de oprichting van het gemeentebedrijf. Gelet op de rol die de provincie toebedeeld krijgt bij de uitoefening van het latere toezicht is een dergelijk advies nodig. Het wordt geacht gunstig te zijn indien de bestendige deputatie nalaat de Vlaamse regering tijdig van haar standpunt op de hoogte te brengen.

Als de Vlaamse regering binnen een termijn van honderd dagen expliciet haar goedkeuring verleent of indien zij die termijn laat verstrijken, gaat de inbedrijfstelling op zijn vroegst in op de eerstvolgende eerste januari.

De uitdrukkelijke optie om het boekjaar te laten samenvallen met het kalenderjaar is ingegeven enerzijds door de noodwendigheden van de boekhoudwetgeving waaraan de gemeentebedrijven onderworpen zijn, anderzijds door de wens om te vermijden dat een inbedrijfstelling met terugwerkende kracht plaats zou hebben.

3.2. Begrotingen en rekeningen

Krachtens artikel 24 wordt het toezicht op de begrotingen en de begrotingswijzigingen van de gemeentebedrijven op dezelfde wijze geregeld als op die van de gemeenten zelf. Voor de jaarrekeningen wordt een nieuwe procedure bepaald in de artikelen 25, 26 en 27.

De goedkeuring van de jaarrekeningen behoort vanaf nu tot de bevoegdheid van de provinciegouverneur, terwijl dat in de vroegere regeling rechtstreeks toekwam aan de Vlaamse regering, na advies van de bestendige deputatie en zonder termijnbepaling.

De provinciegouverneur beschikt thans over een termijn van driehonderd dagen na het inkomen van het desbetreffende besluit van de gemeenteraad.

Dit besluit moet, met het jaarverslag en alle andere voorgeschreven documenten, binnen een termijn van twintig dagen aan de provinciegouverneur worden toegestuurd.

Ook de gelijktijdige toezending aan de Vlaamse regering is verplicht, omdat deze eventueel optreedt als beroepsinstantie. Dat is van belang als de provinciegouverneur de jaarrekening van een gemeentebedrijf niet goedkeurt. De gemeenteraad kan immers weigeren de jaarrekening om te werken volgens de motivering van de niet-goedkeuring en in de plaats daarvan beroep instellen bij de Vlaamse regering. Die moet dan uitspraak doen over het beroep binnen een termijn van vijftig dagen.

Indien het beroep wordt ingewilligd, hetzij door een beslissing van de Vlaamse regering hetzij ingevolge het verstrijken van de termijn van vijftig dagen, dan wordt de oorspronkelijk ingediende jaarrekening als goedgekeurd beschouwd.

Indien het beroep wordt verworpen, dan moet de gemeenteraad, opnieuw binnen een termijn van vijftig dagen, de oorspronkelijk ingediende jaarrekening omwerken en aan de provinciegouverneur ter goedkeuring voorleggen.

De nieuwe regeling inzake het toezicht op de gemeentebedrijven heeft tot gevolg dat de daarmee verband houdende artikelen van het besluit van de Regent van 18 juni 1946 betreffende het financieel beheer van de gemeentebedrijven, opgeheven worden. In het artikel 35 van het decreet worden deze artikelen opgesomd.

4. Algemeen toezicht

4.1. Algemene procedureregels

Het algemeen toezicht is van toepassing op alle bestuurshandelingen waarvoor geen bijzonder toezicht is georganiseerd.

Het decreet voorziet in eenvormige procedures voor alle gemeenten.

Er werd al de aandacht op gevestigd dat het onderscheid tussen de gemeenten naargelang van hun inwonertal of de klasse waartoe zij behoren, werd opgeheven.

Om te voorzien in een strikt termijngebonden afhandeling van de procedure en de besturen de mogelijkheid te bieden hun besluiten aan te passen ofwel te rechtvaardigen, werd een tweestaptoezicht uitgewerkt. In eerste aanleg kan de provinciegouverneur een besluit schorsen. Vervolgens trekt de gemeenteoverheid het geschorste besluit in of rechtvaardigt ze het via een gemotiveerd besluit. Het eventuele vernietigingstoezicht behoort, in graad van beroep, aan de Vlaamse regering.

In de gevallen waarin dit strikt nodig is, voorziet het decreet wel in de mogelijkheid van een rechtstreekse vernietiging door de Vlaamse regering.

4.2. Verplicht door te sturen besluiten

Een belangrijke vernieuwing is dat alle gemeenteraadsbesluiten niet langer naar de provinciegouverneur moeten worden opgestuurd. Het decreet legt in artikel 29 een dergelijke verplichting alleen op voor een aantal specifieke materies met belangrijke juridische en financiële gevolgen. De toezendingstermijn is dan twintig dagen na het treffen van het besluit. In die gevallen bedraagt de termijn waarbinnen de hogere overheid desgevallend kan optreden vijftig dagen. Deze termijn neemt een aanvang de dag na het inkomen van het besluit in het provinciaal gouvernement. De provinciegouverneur moet onverwijld een afschrift van zijn eventueel schorsingsbesluit naar de Vlaamse regering sturen.

De gemeenteoverheid beschikt vervolgens over een termijn van honderd dagen om een geschorst besluit in te trekken of om het te rechtvaardigen in een gemotiveerd besluit.

Indien het bestuur het besluit na de schorsing intrekt, geeft het daarvan kennis aan de provinciegouverneur.

Wanneer het bestuur het besluit gemotiveerd rechtvaardigt, moet het binnen de termijn van honderd dagen het rechtvaardigingsbesluit toesturen aan de Vlaamse regering. De datum van de poststempel is het bewijs van verzending. De sanctie op het niet naleven van deze verplichting binnen de gestelde termijn is de nietigheid van het geschorste besluit van de gemeenteoverheid.

Een afschrift van het rechtvaardigingsbesluit moet verstuurd worden naar de provinciegouverneur.

De Vlaamse regering beschikt dan op haar beurt over een termijn van vijftig dagen om het geschorste besluit zo nodig te vernietigen. De termijn van vijftig dagen begint ook hier te lopen de dag na het inkomen van het rechtvaardigingsbesluit bij de Vlaamse regering.

Het vernietigingsbesluit moet uiterlijk de laatste dag van deze termijn naar de gemeenteoverheid worden verstuurd. Ook in dit geval is de datum van de poststempel doorslaggevend en dus niet de dag waarop het besluit bij de gemeenteoverheid toekomt.

Na het verstrijken van de vernietigingstermijn wordt de schorsing ambtshalve opgeheven.

Zoals ik al heb aangestipt, beschikt de Vlaamse regering eveneens over de mogelijkheid een besluit van de gemeenteoverheid rechtstreeks te vernietigen. Hierbij gelden dezelfde termijnen en regels voor kennisgeving als voor de schorsing door de gouverneur. Van het vernietigingsbesluit wordt een afschrift naar de provinciegouverneur gestuurd.

4.3. Niet-verplicht door te sturen besluiten

Voor veruit de meeste besluiten van de gemeenteoverheid is er geen verplichting om ze naar de provinciegouverneur door te sturen. Alle besluiten die door de gemeenteraad worden getroffen, moeten wel vermeld worden op een lijst, die binnen een termijn van twintig dagen nadat zij zijn getroffen, naar de provinciegouverneur wordt gestuurd (cfr. rubriek 1, 4).

In beginsel zijn aan deze besluiten op het vlak van het administratief toezicht, voor de gemeenten geen verdere formaliteiten verbonden. Uiteraard blijven deze besluiten principieel onderworpen aan het algemeen administratief toezicht.

Voor de uitoefening daarvan gelden dezelfde regels als hierboven uiteengezet voor de verplicht op te sturen besluiten. Alleen wordt de termijn waarin zij vatbaar zijn voor schorsing of vernietiging beperkt tot 30 dagen, te rekenen vanaf de dag volgend op het versturen van de lijst waarop zij zijn vermeld.

Krachtens artikel 31 van het decreet kan de toezichthoudende overheid binnen die termijn van dertig dagen, het dossier betreffende een besluit opvragen door het versturen van een ter post aangetekende brief. Deze opvraging stuit de termijn.

Ik vestig de bijzondere aandacht erop dat de gemeente het aldus opgevraagde dossier eveneens aangetekend moet versturen of het tegen ontvangstbewijs bij de hogere overheid moet afgeven. Ook in dit geval is de datum van de aangetekende zending bepalend.

Ten gevolge van die stuiting beschikt de toezichthoudende overheid opnieuw over een termijn van dertig dagen om tegen het opgevraagde besluit op te treden.

Deze nieuwe termijn begint te lopen de dag volgend op de ontvangst van het opgevraagde besluit, desgevraagd met inbegrip van het dossier, bij de toezichthoudende overheid toekomt.

Ik wijs erop dat de termijn slechts éénmaal kan worden gestuit.

Ik vestig er nog de aandacht op dat, ingeval van schorsing nadat een besluit is opgevraagd, de verdere procedure gelijk is aan deze die van toepassing is op de verplicht op te sturen besluiten. In concreto zal de gemeenteverheid het geschorste besluit ofwel intrekken, ofwel op straffe van nietigheid gemotiveerd rechtvaardigen binnen een termijn van honderd dagen, waarna de Vlaamse regering over een termijn van vijftig dagen beschikt voor een eventuele vernietiging (art. 30).

De procedure voor de uitoefening van het algemeen toezicht heeft tot doel het aantal naar de hogere overheid op te sturen dossiers aanmerkelijk te beperken tot die dossiers met belangrijke juridische en financiële gevolgen. Het zou bijgevolg niet stroken met de algemene filosofie van het decreet wanneer de hogere overheid ertoe zou overgaan op systematische wijze besluiten op te vragen.

Uiteraard doet dat geen afbreuk aan het feit dat die opvraging noodzakelijk kan zijn voor besluiten waarvan het grote belang klaarblijkelijk is.

De bedoeling van het decreet strekt er inderdaad toe besluiten met belangrijke financiële en juridische gevolgen expliciet aan een onderzoek te onderwerpen in het kader van het algemeen toezicht.

Ook het ontvangen van gemotiveerde bezwaarschriften zal uiteraard aanleiding geven tot het opvragen van dossiers.

Bij opvraging ten gevolge van klachten informeert de toezienende overheid het gemeentebestuur eveneens over de inhoud van het bezwaar ten einde het bestuur de mogelijkheid te bieden zijn standpunt te formuleren.

In de geest van het decreet zal de toezienende overheid echter enkel nog systematisch uitspraken doen of op formele wijze kennis nemen van besluiten van de gemeenteraad die haar krachtens het decreet moeten worden toegestuurd of die zij bij toepassing ervan opvraagt. Met betrekking tot besluiten die de gemeenteverheid haar spontaan toestuurt zonder dat daartoe enige verplichting bestaat, voert de toezienende overheid in beginsel geen briefwisseling.

III. Slotbemerkingen

1. Informeren van de ontvanger

Via de vereenvoudiging en inkorting van de administratieve procedures kan de termijn waarbinnen de door de gemeenten genomen besluiten effectief uitgevoerd worden, drastisch worden verkort. Gelet op de verantwoordelijkheid die ook de ontvangers dragen bij de uitvoering, verzoek ik de gemeentebesturen om zonder uitstel deze ambtenaar op de hoogte te stellen van de besluiten die de toezichthoudende overheid genomen heeft.

Die kennisgeving is in elk geval volstrekt nodig telkens als de hogere overheid in de uitoefening van het toezicht de effectieve uitvoering van het genomen besluit voorlopig of definitief verhindert.

Deze interne organisatie inzake informatiedoorstroming doet geen afbreuk aan de mogelijkheid dat de toezienende overheid eveneens de ontvanger rechtstreeks kan informeren.

2. Inwerkingtreding en briefwisseling

Als bijlage van deze omzendbrief vindt u een tabel die een schematisch overzicht geeft van de in het decreet geregelde toezichtsprocedures.

Het decreet treedt in werking op 1 oktober 1993. De besluiten van de gemeenteverheden, die voor deze datum genomen zijn, blijven onderworpen aan de bepalingen van het decreet van 7 juni 1989.

Ik herhaal dat, ten gevolge van het decreet, het optreden van de toezichthoudende overheid in alle gevallen zonder onderscheid gekoppeld wordt aan strikte en beperkte termijnen.

Ten einde vlotte afhandeling van het dossier te verwezenlijken, gelieven de besturen ervoor te zorgen dat de dossiers behoorlijk worden samengesteld wanneer ze naar de toezichthoudende overheid worden gezonden. Zij volgen hiervoor de eventuele aanwijzingen van de bevoegde overheden.

Wat het provinciale niveau betreft wordt die toezending geregeld door de provinciegouverneurs.

Briefwisseling en dossiers, die worden gestuurd naar de Executieve worden verzonden naar het volgende adres :

Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap
Administratie Binnenlandse Aangelegenheden
Markiesstraat, 1 (6de verdieping)
1000 Brussel.

ALGEMEEN TOEZICHT

Doorzendingsplicht

- 1° Personeel : werving en bevordering, weddeschalen, bezoldigingsregeling, vergoedingen en toelagen.
- 2° Belastingen en retributies.
- 3° Overheidsopdrachten hoger dan 10 miljoen frank.
- 4° Onroerende verwervingen en vervreemdingen hoger dan 10 miljoen frank.
- 5° Uitgaven die door dwingende en onvoorziene omstandigheden worden vereist (NGW art. 249, § 1).

